

Organizowanie nauki religii i etyki w publicznych przedszkolach i szkołach

Podstawy prawne:

- art. 12 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz. U. Nr 36, poz. 155, z późn. zm.).

W myśl powyższych przepisów w publicznych przedszkolach, w ramach planu zajęć przedszkolnych organizuje się naukę religii, a w publicznych szkołach podstawowych, gimnazjach oraz szkołach ponadgimnazjalnych, w ramach planu zajęć szkolnych organizuje się naukę religii i etyki.

Nauczanie religii i etyki organizuje się na życzenie rodziców (prawnych opiekunów) bądź samych uczniów. Po osiągnięciu pełnoletniości o pobieraniu nauki religii decydują uczniowie. Organizowanie nauki religii i etyki odbywa się zgodnie z następującymi zasadami:

1. Przedszkole i szkoła mają obowiązek zorganizowania lekcji religii dla grupy nie mniejszej niż siedmiu uczniów danej klasy lub oddziału (dzieci grupy przedszkolnej). Dla mniejszej liczby uczniów w klasie lub oddziale lekcje religii w przedszkolu lub szkole powinny być organizowane w **grupie międzyoddziałowej** lub **międzyklasowej** (§ 2, ust.1 w/w rozporządzenia).
2. Jeżeli w przedszkolu lub szkole na naukę religii danego wyznania zgłosi się mniej niż siedmiu uczniów, dyrektor przedszkola lub szkoły występuje do organu prowadzącego o zorganizowanie nauki religii dla tych uczniów. Organ prowadzący przedszkole lub szkołę w porozumieniu z właściwym kościołem lub związkiem wyznaniowym, organizuje naukę religii w **grupie międzyszkolnej** lub w **pozaszkolnym (pozaprzedszkolnym) punkcie katechetycznym**. Liczba uczniów w grupie lub punkcie katechetycznym nie powinna być mniejsza niż trzy (§ 2, ust. 2 rozporządzenia).
3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach organ prowadzący przedszkole lub szkołę może na wniosek kościoła lub związku wyznaniowego zorganizować nauczanie religii danego wyznania w sposób odmienny niż zostało opisane wyżej (§ 2, ust. 4 rozporządzenia).
4. Jeżeli w grupie międzyszkolnej lub pozaszkolnym (pozaprzedszkolnym) punkcie katechetycznym uczestniczą uczniowie szkół i przedszkoli prowadzonych przez różne organy, organy te ustalają, w drodze porozumienia, zasady prowadzenia grup lub punktów katechetycznych (§ 2, ust. 3 rozporządzenia).

Nauczanie religii odbywa się na podstawie programów opracowanych i zatwierdzonych przez właściwe władze kościołów i innych związków wyznaniowych i przedstawionych Ministrowi Edukacji Narodowej do wiadomości. Te same zasady stosuje się wobec podręczników do nauczania religii (§ 4 rozporządzenia).

Zgodnie z treścią § 5 w/w rozporządzenia przedszkole lub szkoła zatrudnia nauczyciela religii wyłącznie na podstawie imiennego pisemnego skierowania do danego przedszkola lub szkoły, wydanego przez:

- 1) w przypadku Kościoła Katolickiego – właściwego biskupa diecezjalnego,

- 2) w przypadku pozostałych kościołów oraz innych związków wyznaniowych – właściwe władze zwierzchnie tych kościołów i związków wyznaniowych.

Cofnięcie skierowania jest równoznaczne z utratą uprawnień do nauczania religii w danym przedszkolu lub szkole. O cofnięciu skierowania właściwe władze kościołów lub innych związków wyznaniowych powiadamiają dyrektora przedszkola lub szkoły oraz organ prowadzący. Na okres pozostały do końca roku szkolnego kościół lub inny związek wyznaniowy może skierować inną osobę do nauczania religii, z tym że równocześnie pokrywa on koszty z tym związane (§ 5, ust. 2 rozporządzenia).

Kwalifikacje zawodowe nauczycieli religii określają odpowiednio Konferencja Episkopatu Polski Kościoła Katolickiego oraz właściwe władze zwierzchnie kościołów lub innych związków wyznaniowych – w porozumieniu z Ministrem Edukacji Narodowej (§ 6 rozporządzenia).

Nauczyciel religii prowadzący zajęcia w grupie międzyszkolnej lub pozaszkolnym (pozaprzedszkolnym) punkcie katechetycznym albo uczący na terenie kilku szkół lub przedszkoli jest zatrudniony:

- 1) w przypadku jednego organu prowadzącego, przez dyrektora szkoły lub przedszkola wskazanego przez organ prowadzący,
- 2) w przypadku kilku organów prowadzących, przez organ wskazany w porozumieniu określającym zasady prowadzenia grup międzyszkolnych lub grup w punktach katechetycznych.

Nauczyciel religii uczący w grupie międzyklasowej (międzyoddziałowej), międzyszkolnej oraz w pozaszkolnym punkcie katechetycznym ma obowiązek prowadzić odrębny dziennik zajęć, zawierający te same zapisy, które zawiera dziennik szkolny (§ 7, ust. 5 rozporządzenia).

Nauka religii w przedszkolach i szkołach publicznych wszystkich typów odbywa się w wymiarze dwóch zajęć przedszkolnych lub dwóch zajęć lekcyjnych tygodniowo. Wymiar lekcji religii może być zmniejszony jedynie za zgodą biskupa diecezjalnego Kościoła Katolickiego albo władz zwierzchnich pozostałych kościołów i związków wyznaniowych.

Uczniom, których rodzice lub którzy sami wyrażą takie życzenie, szkoła organizuje lekcje etyki, w oparciu o programy dopuszczone do użytku szkolnego na zasadach określonych w art. 22 a ust. 2 oraz 2 b ustawy o systemie oświaty.

W zależności od liczby zgłoszonych uczniów zajęcia z etyki mogą być organizowane według zasad określonych dla religii, a opisanych w punktach 1 – 4 (§ 3, ust. 1 i 2 rozporządzenia).

Tygodniowy wymiar godzin etyki ustala dyrektor szkoły (§ 8, ust. 2 rozporządzenia).

Ocena z religii lub etyki umieszczana jest na świadectwie szkolnym bezpośrednio po ocenie zachowania. W celu wyeliminowania ewentualnych przejawów nietolerancji nie należy zamieszczać danych, z których wynikałoby, na zajęcia z jakiej religii (bądź etyki) uczeń uczęszczał (§ 9, ust. 1 rozporządzenia).

Uczniowie korzystający z nauki religii lub etyki organizowanej przez organy prowadzące szkoły tj. w grupach międzyszkolnych lub w pozaszkolnych (pozaprzedszkolnych) punktach katechetycznych otrzymują ocenę z religii/etyki na świadectwie wydanym przez szkołę, do której uczęszczają, na podstawie zaświadczenia nauczyciela religii lub nauczyciela etyki (§ 9, ust. 4 rozporządzenia).

Ocena z religii lub etyki nie ma wpływu na promowanie ucznia do następnej klasy (§ 9 ust. 2 rozporządzenia).

Uczniowi, który uczęszczał na religię albo etykę do średniej ocen wlicza się także roczną lub końcową ocenę uzyskaną z tych zajęć (§ 20, ust. 4 a oraz § 22, ust. 2 a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych - Dz. U. Nr 83, poz. 562 z późn. zm.).

Szkoła jest obowiązana zapewnić w czasie trwania lekcji religii lub etyki opiekę lub zajęcia wychowawcze uczniom, którzy nie korzystają z nauki religii w szkole (§ 3, ust. 3 rozporządzenia).

Opracowała Stanisława Podstawa
starszy wizytator Kuratorium Oświaty w Krakowie